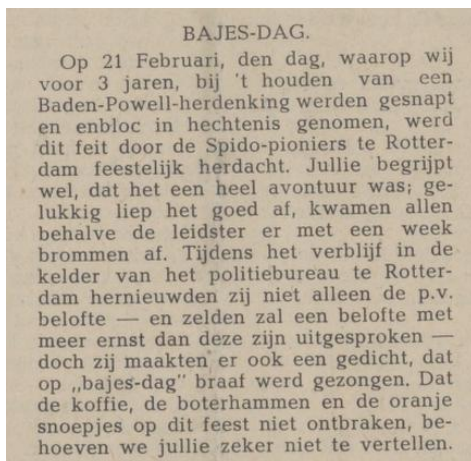

Agatha Gijzen is geboren in Rotterdam op 9 oktober 1904. Ze was de dochter van Gerrit Gijzen en Aaffiena Catharina Lammerse.

Agatha studeerde biologie in Leiden en studeerde af in 1928. Omdat het door de crisis lastig was een baan op de Universiteit te krijgen, gaf ze een aantal jaren les in Rotterdam. Ze promoveerde in 1938 met een proefschrift over de geschiedenis van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie in Leiden. In 1938 werd ze de assistent van dr. K. Kuiper, de directeur van de Rotterdamse Dierentuin.

Aan het begin van de oorlog was de dierentuin net bezig met een verplaatsing van de oude locatie aan de Kruiskade midden in de stad, naar Blijdorp, toen de rand van de stad. De oude locatie was al gesloten voor het publiek. Na de Duitse inval werden de grote carnivoren op last van het militaire gezag gedood. De oude locatie werd tijdens het bombardement op Rotterdam volledig vernield. Omdat de bouw op locatie in Blijdorp nog in volle gang waren, verbleven de dieren nog op de oude locatie. Veel dieren kwamen om bij oorlogsgeweld. Enkele dieren ontsnapten. Een zebra werd gespot lopend door een winkelstraat en zeeleeuwen zwommen in de grachten. De nog levende dieren werden voortijdig overgebracht naar de nieuwe dierentuin.

Na de Duitse bezetting werd ze in 1942 ontslagen door haar anti Duitse houding. Ook de directeur overkwam dit lot. Ze overleefde door de dierenarts J.C. Peters te ondersteunen en illegaal colleges in zoölogie te geven aan medische en biologie studenten.

In haar vrije tijd was ze hoofdleidster van de Spido groep van het NPG. Haar gildenaam van HENAL. Padvindstersgroep Spido werd opgericht in 1930 en is vernoemd naar de gildenaam van Dr. Louise Christine Marianne Mailette de Buy Wenniger-Hulsebos. In maart

1940 ontving ze uit handen van Spido een waarderingsteken. Na de capitulatie werd het clubhuis van de groep een tijd door vluchtelingen bewoond. Op 9 juli 1940 vierde de groep haar 10-jarig bestaan. Henal sprak hierbij de meiden toe. Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 bleef ze met haar pioniers illegaal samen komen. Op 22 februari 1943 werd ze samen met 22 pioniersters en leidsters gevangenen genomen. Tijdens het verblijf in de kelder van het politiebureau in Rotterdam

hernieuwden ze hun padvindstersbelofte en maakten een gedicht. De Pioniers werden een week later op 27 februari weer vrijgelaten maar hun leidster Agatha Gijzen moest 2 week langer blijven zitten. Onder de gearresteerde pioniers waren Elisabeth Wilhelmina Geering, Gesina Jacoba Makkink, Maria Anna Venderbos, Johanna Maria Kalkman, Cornelia van der Dussen, Johanna van Hemert, Lies Redeke, Elisabeth Cornelia de Roo, Francina Antonia Uitenbroek en leidster Agatha Gijzen.

Na de oorlog werd ze Districtscommissaresse van district V, Rotterdam Noord, van gewest Zuid-Holland van het NPG. Lies Redeke was de Gewestelijk commissaresse.

In mei 1945 werd ze weer aangesteld bij de dieren tuin en ze bleef in Rotterdam werken tot 1947. Toen vertrok ze naar Antwerpen om daar tot 1974 te werken als zoöloge in de Antwerpse Zoo en Planckendael. Na de oorlog hielp zij de Antwerpse Zoo weer op te bouwen nadat de dieren tuin in de oorlog grotendeels vernietigd was. Zij werd er de eerste vrouwelijke leidinggevende en zorgde voor een betere dieren zorg.

Ze overleed in Merksem, België, op 19 februari 1995.

Meer informatie

100 jaar Scouting in Rotterdam; Jack Eikenoord (2011)

[Geboorte Agatha Gijzen op 9 oktober 1904 te Rotterdam » Open Archieven](#)

[Agatha Gijzen - Wikipedia](#)

[In Memoriam Dr Agatha Gijzen](#)

[Het huis met de leeuwen - Tania Heimans - Google Boeken Registratie Agatha Gijzen op 21 februari 1943 te Rotterdam, Breitnersingel 18 » Open Archieven](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 17, 1946, no 5, 1946 » 1946-03 - Pag. 16 | Delpher](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 17, 1946, no 5, 1946 » 1946-03 - Pag. 8 | Delpher](#)

[Diergaarde Blijdorp – Ons Verleden Hedentendage \(wordpress.com\)](#)

[Louise Maillette de Buy Wenniger-Hulsebos - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\)](#)

[De padvindster, jrg 15, 1940, no 8, 15-08-1940 » 15 aug 1940 - Pag. 16 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 15, 1940, no 3, 15-03-1940 » 15 maa 1940 - Pag. 13 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 18, 1946, no 5, 15-03-1946 » 15 maa 1946 - Pag. 5 | Delpher](#)

[Het Rotterdamsch parool » 18 apr 1953 - Art. 124 | Delpher](#)

[Home - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.